

МОНГОЛЫН ХҮН АМЫН

СЭТГҮҮЛ

СУДАЛГАА:

- Монгол хүний хөдөлмөр эрхэлж чадах насны дээд, доод хязгаарыг тогтоох судалгаа, онолын үндэслэл
- Монгол орны баруун бүсийн хүн ам зүйн орчны судалгаа
- Эмнэлэг хөдөлмөр магадлалын өмнө тулгарч байгаа асуудлууд тэдгээрийг шийдвэрлэх боломжит арга замуудыг тодорхойлох нь

СУРГАЛТ:

- Хамгийн бага квадратын аргаар шугаман хамаарлын тооцоолол хийхэд LINEST функцийг хэрэглэх нь
- Нийгмийн даатгалын үүсэл хөгжил ба онцлог

ҮЗЭЛ БОДОЛ:

- Баялаг ба ядуурлын тухай

SURVEY

- Poverty line of 1 USDollar per person per day is a starvation line in Mongolia, and the majority live this line
- Age and sex composition of the population of Mongolia: An evaluation of the population censuses, 1956-2000
- Mobility Transition in Mongolia

2007/16

МХАХН

ХАССТ

НҮБ-ын ХАС

Монголын Хүн Ам ба Хөгжил Нийгэмлэг,
Монгол Улсын Их Сургуулийн
Хүн Амын Сургалт Судалгааны Төвөөс
Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын
Хүн Амын Сангийн санхүүгийн дэмжлэгтэйгээр
эрхлэн гаргав.

Монголын Хүн Амын Сэтгүүл, дугаар 16
(Эрдэм шинжилгээний бичиг № 278 (16))

Редактор: А. Солонго докторант, МХАХН-ийн гүйцэтгэх захирал
Т. Навч магистр, МХАХН-ийн удирдах зөвлөлийн гишүүн

Хэвлэлийн эхийг эмхэтгэж бэлтгэсэн: Ш. Чимэдцэрэн, МХАХН-ийн ажилтан

Хэвлэлийн дизайнер: Д.Мэндсайхан

Хэвлэлийн тоо: 500 ширхэг

Уншигч та сэтгүүлийн талаар санал, хүсэлтээ доорх хаягаар ирүүлэ үү:

Монгол Улсын Их Сургууль,
Эдийн Засгийн Сургууль,
Хүн Амын Сургалт Судалгааны төв,
106 тоот өрөө.
Улаанбаатар, Бага тойруу 7, ш/х 46а/301.
утас: 350999
и-мэйл: mpda_2004@yahoo.com

Монголын Хүн Ам ба
Хөгжил нийгэмлэг

Хүн Амын Сургалт
Судалгааны Төв

НҮБ-ын
Хүн Амын Сан

МОНГОЛЫН ХҮН АМЫН СЭТГҮҮЛ

Дугаар 278 (16), 2007

МОНГОЛЫН ХҮН АМЫН
СЭТГҮҮЛ

МОНГОЛЫН ХҮН АМЫН
СЭТГҮҮЛ

МОНГОЛЫН ХҮН АМЫН
СЭТГҮҮЛ

МОНГОЛЫН ХҮН АМЫН СЭТГҮҮЛ
МОНГОЛ УЛАСЫН ИХ СЭДЭВЭРИЙН
ХУА АМЫН СЭТГЭЛЭН
ХУА АМЫН СЭТГЭЛЭН
ХУА АМЫН СЭТГЭЛЭН

МОНГОЛЫН ХҮН АМЫН СЭТГҮҮЛ

Гүйцэтгэгч: А. Сэлэнгэ доктор, МХАХН-ийн гүйцэтгэгч
Урьдчилсан үнэмлэхүй үнэ: 278 (16), 2007

МОНГОЛЫН ХҮН АМЫН СЭТГЭЛЭН
МОНГОЛ УЛАСЫН ИХ СЭДЭВЭРИЙН
ХУА АМЫН СЭТГЭЛЭН
ХУА АМЫН СЭТГЭЛЭН
ХУА АМЫН СЭТГЭЛЭН

МОНГОЛЫН ХҮН АМЫН СЭТГЭЛЭН
МОНГОЛ УЛАСЫН ИХ СЭДЭВЭРИЙН
ХУА АМЫН СЭТГЭЛЭН
ХУА АМЫН СЭТГЭЛЭН
ХУА АМЫН СЭТГЭЛЭН

ӨМНӨХ ҮГ

Монголын Хүн Ам ба Хөгжил Нийгэмлэг, Хүн Амын Сургалт Судалгааны Төвтэй хамтран НҮБ-ын Хүн Амын Сангийн санхүүгийн дэмжлэгтэйгээр “Монголын Хүн Амын Сэтгүүл”-ийн 16 дахь дугаарыг Дэлхийн хүн амын өдөрт зориулан бэлтгэж, эрхэм уншигч та бүхэнд толилуулж байна.

Сэтгүүлийн “*Судалгаа*” хэсгээс Монгол хүний хөдөлмөр эрхэлж чадах насны дээд, доод хязгаарыг тогтоох судалгаа, түүний онолын үндэслэл, Эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлалын ажлын өмнө тулгарч буй асуудлууд, тэдгээрийг шийдвэрлэх боломжит арга замуудыг тодорхойлох, Мэргэжлийн өвчний өнөөгийн байдал, цаашдын төлөв Монгол улсын ядуурлын төлөв байдал, Монголд авилгыг хориглоход анхаарах зарим асуудлууд, Монгол орны баруун бүсийн хүн ам зүйн орчны судалгаа зэрэг хүн амын хөдөлмөр эрхлэлт, хөдөлмөр эрхлэгчдийн эрүүл мэнд, бүс нутгийн хүн ам зүйн төлөв байдал, ядуурал болон авилгалын асуудлыг хөндсөн сонирхолтой судалгаануудтай танилцах болно.

Энэ удаагийнхаа тусгай буланг Дэлхийн хүн амын өдөрт зориулагдан бэлтгэв. НҮБ-ын Хүн амын сангаас бэлтгэсэн гаргасан “Дэлхийн хүн амын байдал 2007: Хотжилтын нөөц бололцоог ашиглах нь” тайлан илтгэлийн хураангуй болон “Эхийн эрүүл мэндийг хамгаалахад эрчүүдийн туслалцаа, дэмжлэг чухал” гэсэн өгүүллийг уншигч танд толилуулж байна.

Сэтгүүлийн “*Сургалт*” хэсгээс хамгийн бага квадратын аргаар шугаман хамаарлын тооцоолол хийхэд LINEST функцийг хэрэглэх, болон нийгмийн даатгалын үүсэл хөгжил, онцлогийн талаар сонирхолтой материалуудтай танилцаарай.

Харин “*Үзэл бодол*” хэсэгт өгүүлсэн баялгийн талаарх нийгмийн үнэлэмжийн стандарт бий болгон, түүнийг хүний хөгжлийн гол шалгуур үзүүлэлт болгох шаардлагатай байгаа талаар судлаачийн бичсэн санал бодлыг уншиж, Та өөрийн эргэцүүлгийг өрнүүлэх боломжтой юм.

Сэтгүүлийнхээ *English* хэсэгт нэг хүнд ногдох өдрийн орлого нэг доллараас доогуур, ядуурлын түвшинд аж төрж байгаа Монгол улсын хүн амын үнэлгээ, Монгол улсын хүн амын нас хүйсийн бүтцийг ашиглан 1956-2000 оны хүн амын тооллогын мэдээлэлд үнэлгээ хийсэн байдал, Монгол дахь дотоод шилжих хөдөлгөөнийг Зелинскийн онолоор тайлбарласан байдлыг танилцуулж байна.

Сэтгүүлийн энэ удаагийн дугаарт нийтлэгдэж буй судалгаа, шинжилгээний ажлууд, эрдэмтэн, судлаачдын үзэл бодлын талаар уншигч та шүүмж, мэтгэлцээн, хэлэлцүүлэг өрнүүлэн, манай дараагийн дугаарт өөрийн материалаа ирүүлнэ гэдэгт бид итгэлтэй байна.

Эцэст нь, Монгол улсын хүн ам, хөгжлийн асуудлаар эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажилд оюун ухаан, мэдлэг чадвараа зориулж буй нийт эрдэмтэн судлаачид, мэргэжилтэн, оюутан, залуучууд та бүхэндээ болон сэтгүүлийн дугааруудыг бэлтгэн хэвлэхэд байнгын дэмжлэг, туслалцаа үзүүлж байгаа НҮБ-ын Хүн Амын Сангийн Суурин Төлөөлөгчийн Газарт сэтгүүлийн редакцийн нэрийн өмнөөс гүн талархлаа илэрхийлье.

Эрхэм уншигч таны оюуны мэлмий тань тэлэх болтугай.

РЕДАКЦИЙН ЗӨВЛӨЛ

МОНГОЛ ХЭСЭГ

ТОВЬЁОГ

СУДАЛГАА:

Монгол хүний хөдөлмөр эрхэлж чадах насны дээд, доод хязгаарыг тогтоох судалгаа, онолын үндэслэл М. Туул (Ph.D), Ц. Цэрэндаш (Ph.D), Л. Лхагва (Ph.D), Ц. Сүхбаатар (Ph.D), Т. Зэвгээ (Ph.D), Ч. Дагвадорж (Ph.D)	7
Монгол улсын ядуурлын төлөв байдал Б. Энхцэцэг (Ph.D)	17
Монгол орны баруун бүсийн хүн ам зүйн орчны судалгаа Б. Дэmid (Ph.D), Д. Алтанхуяг магистр	25
Эмнэлэг хөдөлмөр магадлалын ажлын өмнө тулгарч байгаа асуудлууд, тэдгээрийг шийдвэрлэх боломжит арга замуудыг тодорхойлох нь М. Сүхцоодол	41
Мэргэжлийн өвчний өнөөгийн байдал, цаашдын төлөв Б. Туяа	52
Монголд авилгалыг хориглоход анхаарах зарим асуудал Ж. Төртогтох (Ph.D), Ч. Өлзийсайхан, Д. Оюунчимэг	55

ТУСГАЙ БУЛАН: ДЭЛХИЙН ХҮН АМЫН ӨДӨРТ

Дэлхийн хүн амын байдал -2007: Хотжилтын нөөц бололцоог ашиглах нь	69
Эхийн эрүүл мэндийг хамгаалахад эрчүүдийн туслалцаа, дэмжлэг чухал	75

СУРГАЛТ:

Хамгийн бага квадратын аргаар шугаман хамаарлын тооцоолол хийхэд LINEST функцийг хэрэглэх нь П. Оюунбилэг (Ph.D)	81
Нийгмийн даатгалын үүсэл хөгжил ба онцлог Д. Ванданмагсар	85

ҮЗЭЛ БОДОЛ:

Баялаг ба ядуурлын тухай С. Баатар (Ph.D)	93
--	----

ENGLISH SECTION

SURVEY:

Poverty line of 1USDollar per person per day is a starvation line in Mongolia, and the majority live under this line D. Ariunaa (Ph.D candidate)	99
Age and sex composition of the population of Mongolia: An evaluation of the population censuses, 1956-2000 Thomas Spoorenberg (Ph.D candidate)	118
Mobility Transition in Mongolia Ts. Bolormaa (Ph.D)	135